

Matjaž Brulc

Sleherni trebuh

Običajno si ob poznih popoldnevih, ko se vrne z dela domov, Miloš Treba najprej pripravi skodelico čaja in se namesti v udoben fotelj na balkonu svoje garsonjere, da bi jo v miru izpil. Gre skorajda za nekakšen obred, glede katerega je bil že dolgo prepričan, da pomaga očiščenju njegove duše, predvsem pa pomiritvi širnega telesa, v katerega je ta zaklenjena. Skriti in posvečeni prostor tesnega balkona, ožarčen s prijazno domačnostjo, je namreč eden redkih kotičkov, kjer si lahko Miloš Treba zares odpočije in v osameli spokojnosti premisli o stanju stvari.

V tistem trenutku, ko se Miloševo telo zlekne v star fotelj, se iz notranjosti garsonjere običajno prikrade maček, črn kot premog, in se ugnezdi v gričevnato pokrajino njegovega širokega naročja. Maček je z leti postal neverjetno podoben svojemu lastniku: zaradi nečesa trdega in neizprosnega v svoji pojavi se tudi ta velika prikupna žival giblje kot velika okorna lutka iz voska. Tudi Miloševa postava izžareva epsko izobilje, ki ga ni mogoče izmeriti; naš junak je namreč visokorasel, izjemno debel moški, katerega trup je širši od debela mogočnega hrasta.

Včasih prižge svečo, da bi poudaril svečanost tihe spokojnosti, ki ga obdaja na balkonu. Na njegovem obrazu, uokvirjenem z vencem rdečkastih kodrov, se zariše zadovoljna nedolžnost majhnega otroka. Ogromno telo, ki takrat spominja na prezrelo artičoko, bi ne moglo biti v večjem nasprotju s to milo in nežno glavo nadangela. Včasih na balkonu z mačkom v naročju za nekaj minut zadrema, če je preveč utrujen in če zunaj ni preveč hladno. Ko mu oči prekrije koprena odrešujoče teme, začuti moški neskončen mir, ki ga prekinja le težko utripanje njegovega srca. Zimzeleno drevesce na balkonu je v zadnji zimi odmrlo; med spokojnim dremežem se posušeno listje barve suhe prsti osiplje na Miloševo telo in ga počasi spreminja v strašnega listnatega velikana.

Balkon je skorajda prazen, na njem je le nekaj ljubih mu predmetov, od katerih se ne more ločiti. Tako ob mesnatih stebrih njegovih nog stoji

majava pručka, na njej je pepelnik, poln cigaretnih ogorkov, in nekaj čudovitih prodnikov, nabranih za spomin v rekah Miloševih prejšnjih življenj. Malo naprej leži na tleh rezljan podstavek iz lesa: na njem počiva dnevnik, kamor si včasih zapisuje svoje misli. Zraven oguljenega zvezka je še čisto pravcat revolver s polnim nabojnikom, njegov mali skrivni zaklad, ki ga na balkonu sleherni dan jemlje med drhteče, potne dlani; robusten, a ganljivo lep in preprost izdelek; igranja z njim se Miloš Treba nikoli zares ne naveliča. Rad ga ima v svoji bližini; skorajda ne mine dan, da ga ne bi iz kratkočasje vrtel po rokah, ga razdiral in skrbno čistil ali si ga preprosto samo ogledoval, ga tipal in ovohaval, kot da ga bo vsak čas požrl.

Revolver je dobil od pokojnega očeta; tisto hladno, po olju in kovini dišečo cev si bo nekega dne resnično potisnil v svoja velika, požrešna usta. Seveda ne zato, da bi nasitil svojo volčjo lakoto: včasih namreč razmišlja o tem, da bi se bilo treba preprosto ubiti. Vendar se v teh mislih skriva prefinjena zvijača: le kadar v svojo bližino pripušča to zveličavno možnost z žaltavim zadahom po smrti, lahko naš debeluh resnično verjame, da bdi nad njim previdnost, ki zgodbo njegovega življenja navdaja z nečim veličastnim in presegajočim.

Mišice mu zalije prijetna sladkoba utrujenosti, ki odločno podčrta neizmerno lakoto, kljuvajočo v globočinah njegovega telesa. Miloš Treba ima apetit, ki je prav tako brezmejen kot njegovo telo; seveda obstaja le en način za pogasitev požara, ki se slehernega večera lakomno razraste v njem in mu omrtviči ude. Debeluh se naposled odpravi jest.

Pravzaprav bi zlahka trdili, da sem se v zadnjih letih prelevil v poosebljenje požeruha; če verjamemo starim postavam, imamo v tem primeru opraviti z grešnikom, katerega prekršek ima takšno težo kot denimo umor, je Miloš Treba nekega večera zapisal v svoj dnevnik.

Vendar se s takšnim sklepanjem ne morem strinjati. Menim namreč, da je požerušstvo, ki se tiče hrane, prej kot kar koli drugega odsev ljubezni. Ljubezni do rastlin in živali, ki so naša hrana, posledično pa tudi ljubezni do samega sebe in do vsega stvarstva. Če ljubiš žensko, potem rečeš, da bi jo najraje požrl – seveda gre tu zgolj za parabelo, ki pa zato nič šibkeje ne osvetljuje resnične narave stvari. Ni me torej sram, da sem požeruh, moja odveza se skriva v tem, da ljubim hrano, s tem pa celotno stvarstvo. Slutim, da mi ga bo nekoč dano požreti, pač ko pride moj dan.

Kdaj natančno se je začela njegova pretirana ljubezen do hrane, se Miloš ne more spomniti. Gotovo je, da nekoč ni bil takšen, kot je danes; tudi na starih fotografijah, ki jih hrani na dnu omare, si lahko ogleduje preklatega dolgina, o katerega istovetnosti s samim seboj pričajo le redke razpoznavne poteze na obrazu, ki ga je nekoč nosil. Za hrano, kolikor se je lahko

spomnil, mu je bilo nekoč mar toliko kot za vreme. Ali za politiko. Včasih je premišljeval, da se je v tistih meglenih in zmedenih letih, ki so sledila ločitvi od Natalije, njegova razočarana ljubezen najbrž sesedla sama vase in se obrnila h gibal, ki jo je ustvarjalo. V njem je tako nastala praznina, ki jo je lahko zapolnil le z eno stvarjo: namesto da bi v zanosu ljubezni hranil dušo sočloveka, je poslej sitil le še lastno meso, ki se je v trenutku šibkosti hitro privadilo okusni omamnosti nove razvade. In se zato nena doma razbohotilo – kot cvet, ko nanj posijejo prvi žarki jutranjega sonca.

Ni trajalo dolgo, da se je njegovo telo preobrazilo v težko mesnato obilje enega tistih dionizičnih božanstev z baročnih platen.

Pričakovali bi, da bo proces te korenite telesne preobrazbe pospremil občutek sramu in negotovosti; ni jih malo, ki v človekovi debelosti, kadar ta ni prirojena, temveč pridobljena, vidijo predvsem znak takšnega ali drugačnega psihičnega propada. Vendar Miloš Treba svoje debelosti ni doživljal na tak način. Ko se je prvič jasno zavedel, da postaja debeluh, je bilo, kot da bi ga ožarčila milost razsvetljenja; poslej je bil srečen skorajda le še takrat, kadar se je prehranjeval ali pač razmišljal o tem, kaj bo snedel za naslednji obrok. Pogled na lastno odebeljeno telo, ki je iz tedna v teden vzhajalo kot kvašeno testo v toplih nečkah, ga je navdajal z neopisljivim veseljem in ponosom, ki ga s takšno jakostjo ni doživljal še nikoli. *Nena-sitna požrešnost*, je zapisal, *je dandanes žal temeljni, nič kaj preveč skrit postulat naše družbe. A od oblik, ki jih lahko prevzame, je moja vrsta požrešnosti najbolj nedolžna, zato pa tudi najbolj vzvišena in plemenita, saj služi le užitku in telesni sreči harmoniji zavezanega posameznika. Le malokdo se zaveda, da od srečnežev, kakršen sem sam, ne more biti gorja, so le koristi, katerih sadove blagodejno uživa celotna družba.*

Kupil si je bil veliko ogledalo in ga pritrdil na vrata omare v bivalnem prostoru; poslej je v njegovem odsevu z resnobnim zanimanjem strokovnjaka sleherni jutro opazoval belkaste klobase tkiva, ki so kot girlande na renesančnih oltarjih krasile njegovo telo. Njegova vzhičenost nad samim seboj se je tu in tam manifestirala kot vzburjenje, ki ga je ščemelo v razkoraku; vse redkejša samozadovoljevanja so bila sopeča slavlja neučakane ihtavosti, ki pa mu, kot je razočaran ugotavljal, niso prinašala kaj dosti ugodja.

Miloš Treba je bil samostojni podjetnik, preživel se je kot pogodbeni sodelavec neke kurirske agencije; že kaki dve leti je bilo tega, kar je po mestu z motorjem razvažal razna pisma in pošiljke. Z delom je bil zadovoljen, a se je včasih še vedno tolažil, da gre le za začasno rešitev, da mu bo usoda kmalu naklonila uglednejšo in dobičkonosnejšo, predvsem pa manj izčrpavajočo zaposlitev, ki bo vredna odličnosti debeluha, kakršen

je bil. Seveda, bili so trenutki, ko je med delom zaradi ekscesnosti svoje postave opazal zgrožene poglede mimoidočih ali strank, na katerih vrata je zvonil; prav tako ni bilo redko, da so predrzni šolarji za njegovim kot stena širokim hrbtom oponašali glasove krulečih svinj, vendar mu je bilo za mnenja drugih kaj malo mar. *Včasih se mi zdi, da gre za neko vrsto modernega svetništva; debelost, ki jo nosim z največjim ponosom, me kakor vera prvih kristjanov v pozni antiki oddaljuje od nerazsvetljenih in neukih množic, obsedenih z lažno krepostjo vitkosti, in me hkrati približuje nečemu, kar je neskončno višje od nas samih.*

Spolna sla mu je počasi presahnila, vsaj videti je bilo tako; predstavljal si je, da njegovo telo na ta račun varčuje z energijo, potrebno za presno-vo ogromnih količin hrane, s katerim ga je dan za dnem razveseljeval. Spolnost ga resda ni nikoli pretirano zanimala; ko se je spominjal tistih klavrnih trenutkov z Natalijo, ko sta se v temi spalnice vedla kot dva trzajoča zajca, ga je obšla senca nekakšnega sramu, ki si ga ni znal razumsko pojasniti. Kljub temu je včasih močno zahrepenel po prijateljici, po ženski, ki bi jo ljubil tako močno, da bi si jo želel požreti.

Včasih je tako v trenutkih šibkosti vendar sanjaril o razumevajoči in prikupni vrstnici, o ljubici, ki bi jo razvajal z umetnostjo kuhanja in ki bi s svojim apetitom hvalila neizmerno okusnost gostih omak in eksotičnih prikuh, ki jih je ustvarjal. *Vendar se ne počutim osamljenega; imam mačka, katerega topel kožuh me greje, ko mi dušo ovije hlad, in četudi se sliši domišljavo: navsezadnje imam revolver, to igračo, ki mi daje občutek moči, v kateri ne vidim nič drugega kot drugo plat moje prebujenosti. Ne morem, da ne bi zapisal naslednje misli, ki smiselno nadaljuje prejšnjo, četudi me ob njej oblije groza: če se kdaj naveličam življenja, me bo prav ta moč tudi odrešila. V tem oziru sem povsem samozadosten in neodvisen; to je ključ do moje svobode.*

S sodelavci v kurirski službi ni navezoval globljih stikov; kolikor je zmogel presoditi, so njegovo debelost, s tem pa njega samega, vsaj navzven sprejemali z ravnodušnostjo, ki je veljala nečemu samoumevnemu. Res pa je, da se nikoli ni kaj prida družil z njimi, med njim in ostalimi je zevalo nepremostljivo brezno. *V ekipi sodelavcev sem na svojo žalost kaj kmalu ugledal le kopico otopelih, vase zagledanih ignorantov, katerih surovost in opolzkost me vse odtlej odbija, je zaupal dnevniku.* Sodelavci so ga imeli za marljivega, zanesljivega, a vase potegnjenega možakarja, ki mu očitno ni mar za njihovo družbo. Ker pa po drugi strani nikoli ni tajil pripravljenosti, da bi jim priskočil na pomoč, ko je obilica dela postala nevzdržna, so ga po svoje tudi malček cenili. Sožitje med njimi je bilo zato krhko, a na dolgi rok vzdržno in sploh ne nujno neprijetno.

O življenju Miloša Trebe bi se komajda dalo povedati več: teklo je po kolesnicah mirne in predvidljive poti, užival je v tem, kar je bil in kakšen je bil. *Šele ko se je moje življenje po tridesetem letu otreslo naivnosti velikih pričakovanj in trapastih ambicij, je lahko prevzelo obliko, kot jo ima danes: tiha maša večnega spokoja in ljubezni, ki hrani in neguje moje krepko, prečudovito telo. Rad imam svet in z nestrpnostjo pričakujem dan, ko mi bo naposled dano, da ga požrem in mu s tem izkažem svojo brezpogojno ljubezen.*

Mirno in ustaljeno življenje samskega moškega se mu je že zdavnaj skrčilo na službo, ki jo je opravljal z vdanostjo, ter na nakupovanje in uživanje hrane. Nabavil si je bil nekaj kuharskih knjig in se naučil pripravljati zahtevnejše jedi; ob vikendih, ko je bil prost, se je njegov kuhinjski kot v garsonjeri spremenil v svetišče, posvečeno izbranemu žrtvovanju edinemu božanstvu, v katerega je verjel. *Moja pogoltna usta so slonokoščeni oltar moje nepopisne sreče.*

23. oktober je bil rahlo deževen dan, eden tistih, ki s svojo hladno turobnostjo oznanja prihajajoče obdobje zime. Miloš Treba je v prostorih agencije prevzel pošiljko, ki naj bi jo odnesel v neko podjetje na Vič. Računal je, da bi se nazaj grede ustavil v delikatesi na Tržaški; za to dopoldne si je zamislil asketsko, a nenavadno okusno krepčilo: svežnje tenko rezane mortadele med dvema debelima pokrovoma belega hlebca. Tisto, kar se je potem zgodilo na križišču Slovenske in Aškerčeve, je bila po Miloševem prepričanju nesreča in nič drugega; le zaradi pokvarjenosti in topoumne zlobe nekaterih se je prelevila v dogodek, ki bo resno zamajal temelje stavbe, s toliko potrpežljivosti zgrajene v zadnjih letih njegovega življenja.

Okoliščine tega dogodka niso bile nikoli povsem zadovoljivo pojasnjene in še danes ni povsem jasno, kaj se je v resnici zgodilo. Težava leži v tem, da se je Miloševa pripoved, ki je ni mogel dokazati, verodostojnih očividcev pa tudi ni imel, v ključnih detajlih razlikovala od tistega, kar so že na kraju nesreče slutili policisti in kar so nekaj dni zatem potrdili še v avtomehanični delavnici, ki je skrbela za servis motorjev.

Ko sem stal pred semaforjem, me je presenetil nenaden sunek od zadaj. Močan, a resda ne prehud udarec je motor potisnil v vozilo pred menoj. Vendar mi tega očitno nihče ne verjame: za menoj je bil avto in ta se je zaletel vame! Šele potem se je zgodilo vse ostalo. Resnični povzročitelj nesreče je seveda pobegnil.

Miloš Treba se je bil naenkrat znašel na tleh; nikoli ne bo pozabil nenavadne gladkosti asfalta, ob katerega se je kakor ob ljubljeno bitje tiščalo tolsto lice njegovega presenečenega obraza. Slušatelji bližnjih fakultet in srednjih šol so imeli tega dne videti kaj nenavaden prizor: ogromno

drhteče telo je sredi ceste pozabljeno in kakor od vseh zapuščeno nebogljen ječalo, od bolečine skrivenčena usta so oddajala presunljivo žalostne melodije neuslišanih tožb. Na cesti je po nesreči nastala precejšnja zmeda, a nihče izmed tistih, ki so neljubi prizor opazovali, ni Milošu Trebi priskočil na pomoč – in kot se je kmalu izkazalo, ni nihče videl ničesar.

Okrvavljen, prežet z neskončnimi bolečinami, ki sem jih čutil v desnici in v nogah, sem kot ranjeni sedeči Buda popolnoma sam pričakal nesposobno falango policistov. A mi ti naposled niso namenili drugega kot nekaj prizanesljivih pogledov; češ, glej jo, spako nerodno.

V tistih dolgih minutah, ko so se njegovemu telesu na cesti izogibali hupajoči kadavri težkih, smrdečih vozil, iz katerih so vanj privoščljivo strmeli neskončno butasti obrazi, si je okrvavljeni Miloš Treba želel, da bi imel pri sebi svoj revolver. Takrat bi lahko ubijal, streljal bi v ta gnojna, smrdeča bitja, ki so bila brez dvoma kriva za to, da ni bil še nikoli tako sam, še nikoli tako jezen in osramočen, še nikoli tako brez vsake moči in dostojanstva. A najhujše od vsega je bilo zavedanje, da ne more ničesar spremeniti; vsi ti ljudje bodo vselej isti.

Nekaj dni pozneje, ko so ga odpustili iz bolnišnice, je s krmežljivo pisavo levice zapisal v dnevnik: *Seveda bo zavarovalnica pritegnila tem lažnivim hijenam in nič čudnega ni, da mi v agenciji grozijo, da bom moral sam kriti stroške popravila motorja. Kar vidim, kako bo obveljala njihova resnica, ta grda in nizkotna laž, ki mi krati spanec. Kajti česa tako abotnega, kot je bilo poročilo iz avtomehanične delavnice, še svoj živi dan nisem bral: sprednje vilice motorja naj bi se razklale zaradi "dalj časa trajajoče skrajno prekomerne obremenitve materiala". Vendar ne, ne in ne – z največjo gotovostjo trdim, da je kovino omajal sunek, s katerim sem se zaradi tuje malomarnosti zaletel v vozilo, ki je stalo pred menoj.*

Debeluhova nesreča je bila v kurirski agenciji zdaj predmet neštetihs nesramnih šal. Hkrati so se razširile govorice, da si je Miloš Treba ta čuden pripetljaj izmislil le zato, da bi prikrl sramotno dejstvo, ki je bilo jasno vsem razen njemu: motor je pod njegovo živalsko težo dobesečno razpadel. Vsem v agenciji je postalo naenkrat očitno, da ta človek zaradi svoje debelosti ni primeren za delo, ki ga opravlja; tudi Miloš Treba je slutil, da je konec njegove zaposlitve samo še vprašanje časa. Ko je nastopil svoje delo, si je bil kot vsi ostali primoran urediti status samostojnega podjetnika – da, čisto vsakič, ko se je spomnil tega visokoletečega naziva, mu je ustnice spreletel grenak trapast nasmešek – in ohlapno napisana pogodba s hudičem, ki jo je bil podpisal, ni njegovih delodajalcev zavezovala k ničemur. Ko je pozneje v obupanih poskusih, da bi raztrgal črno pajčevino lastnih misli, nekajkrat klical direktorico, se mu ta sploh ni več oglašala na

telefon. *To naduto prasico zanima samo dvoje*, je v besu čecal v dnevnik, *tisti stari motor in kako bi se me najlaže znebila*.

Zaradi polomljene desnice in neznanskih bolečin v mišicah na nogah je bil primoran ostati doma, vendar ni bil občutek nekoristnosti tisti, ki ga je dotolkel: dolgi dnevi, ki jih je zdaj v brezdelju in osami preživil v svoji garsonjeri, so bili dnevi bolečin in mrkega tuhtanja o lastni usodi, predvsem pa dnevi, ko zaradi debele oble gipsa na desnici ni več mogel zadovoljevati svojega apetita, kot je to počel nekoč. Kot kaznjenec v arestu lastne garsonjere je bil zdaj obsojen izključno na suho hrano, pa še po to se je odpravil z največjo težavo: po stopnicah je komajda hodil.

Telo se mu je uprlo, proti njemu se je zarotila njegova lastna duša. Kmalu je izgubil še tisto najsvetejše, kar je premogel: apetit. Postal je čemerer, še maček mu ni več skakal v naročje, kadar se je odvlekel do balkona, da bi pokadil tiste dve ali tri cigarete na dan.

Edini ljudje, s katerimi je nekaj malega spregovoril, so bile patronažne sestre, ki so ga vsak drugi dan obiskovale na domu. Vsakič je prišla druga, a vse so bile kot ena; v njihovih očeh in glasovih je razbiral gnus in naveličanost, zato se je pred njimi ovijal v trmast molk. Obšel ga je občutek sovraštva do vsega in vsakogar ter še zlasti do sebe; prvič je občutil gnus, ki je veljal lastnemu telesu. Ponoči ni mogel spati, podnevi ni maral biti buden. Igral se je z revolverjem in ob tem razmišljal o stvareh, o katerih ne sme razmišljati noben razumen človek, četudi je samo debel sin opojne slovenske grude.

Včasih se mi zdi, da imajo prav: jaz, debeluh, sem kriv in moja krivda je zgolj v tem, da sem debeluh. Ima me, da bi si priznal: nemaren sem, vsega pomilovanja vreden. Uboga debela svinja sem, nič drugega, patetična spaka, ob kateri se ljudje obračajo stran. Najraje bi zajokal! Včasih me sredi noči prime, da bi stopil na balkon in se počil s tistim revolverjem. Ampak ne bom se jim dal: nejasno slutim, da se bo vse še dobro končalo; gre za preizkušnjo, ki ji bom moral biti kos ali pa me ne bo več. Slutim, da me bo ta nesreča nekako osvobodila, vendar še ne vem, kako in na kakšen način.

Včasih se je zdelo, da bo Miloš Treba res klonil pod težo svoje bolečine: lastno telo, zdaj okronano z obupno smešno avreolo rdečkastih kodrov, se mu je zdelo neskončno tuje. Ko se je ob jutrih motril v ogledalu, je v odsevu neznanega telesa videl le odvratno gmoto otečenega tkiva, iz katerega so boljčale drobne hinavske oči majhnega glodavca.

Danes se je zgodilo nekaj izjemno pomembnega, je zapisal v dnevnik sredi drugega tedna v novembru. *Razveseljiva novica; luč na koncu predora. Obiskala me je patronažna sestra, katere ime še vedno nosim na*

svojih ustnicah: Vida. Še vedno vonjam njem parfum, po katerem diši vsa garsonjera. V primerjavi z nečimrnimi in pokvarjenimi kurbicami, ki so me obiskovale do zdaj, je Vida nekaj povsem drugega: še nikoli nisem videl tako debele in obenem tako privlačne ženske, ki bi s takšno jakostjo izžarevala naravnost svetniško dobroto in milino.

Patronažna sestra Vida se je tistega dne pri njem zadržala dlje, kot bi bilo treba; ko je opravila svoje obveznosti, se je kot nebeška diva razprostrla po robu Miloševe postelje in pol ure prijetnega kramljanja jima je minilo kot mine sekunda. Že zdaj je bilo več kot očitno, da sta Miloš in Vida dve nasprotni polovici istega bitja, dve izobčeni in ranjeni telesi, ki ju drugo k drugemu vleče sila, močnejša od gravitacije. Miloš Treba je čutil, da se vanj vrača sok življenja, čutil je, kako znova postaja lačen, čutil je, kako se v njem prebuja nekaj velikega.

Čez dva dni ga je na Miloševo veliko presenečenje Vida obiskala znova, s seboj je prinesla pladenj mesnega bureka, ki ga je kupila spodaj na Miklošičevi; jedla sta in se tiho pomenkovala o drobnih radostih in tegobah vsakdanjika. Miloš Treba jo je seznanil z najnovejšimi dogodki glede njegove nesreče. Prejšnjega dne je imel končno pogovor z direktorico, ki je leporečila kot največja hinavka; stvari so zaenkrat obstale na mestu, mu je bila povedala. Potem je Vidi z neskritim ponosom pokazal zapečateno kuverto, v kateri je bila njegova odpoved. S svojimi kot repa belimi zobmi se mu je lepo nasmihala, ko ji je goreče pojasnjeval, da noče biti več talec negotovosti, še manj pa brezpravni garač v tako trapasti službi, kakršna je bila njegova. Odločil se je bil, da bo sam naredil konec tej nesmiselni burleski, ji je pravil, pri čemer ji je iz previdnosti zamolčal, da je bilo prav srečanje z njo spodbuda za dejanje, ki bi ga v teh časih kljub okoliščinam marsikdo označil za nespametnega.

Vida je imela dolge črne lase in presenetljivo pravičen, okrogel obraz, ki ga je skrbno ličila, njena koža je bila gladka kot milo; številni podbradki so vilinskim potezam njenega obraza vdihovali pridih vzvišene inteligence, a tudi nekakšne nagajive hudomušnosti. Kot pri večini debelušk je bilo v njenih kretnjah nekaj radoživega in privlačnega; Miloš je v njenem telesu razbiral številna znamenja, ki so pričala o neustrašni vehementnosti, s katero si je brez zadržkov jemala vse tisto, kar se ji je postavljalo na pot. Skrivaj je motril njene prsi, ta veličastni par kaznjencev, ujetih v pretesno opravo, katerih koža se je lesketala bohotno kot lestenci v kraljevi palači.

Potem jima je magna mater skuhala čaj; s pritrdilnim odgovorom ni dolgo oklevala, ko jo je Miloš Treba prosil, da bi ga kdaj obiskala tudi izven delovnega časa. Ko je odšla, se je debeluh odplazil na balkon in se zagledal v Ljubljano, ki se mu je tega dne zdela lepša in prijaznejša kot

kadar koli. Miloš je bil kot prerojen, nenadoma lahkoten kot ptica, katere let je motril na sivem ozadju neba nad mestom. Prižgal si je cigareto in skušal misliti na nič, da bi tako v sebi ohranil čim bolj neomadeževano podobo ženske, ki je v temino njegovih dni znova prinesla svetlobo.

Ko se je zdelo, da je vse pri koncu, mi je usoda prinesla to žensko, je na dan njenega drugega srečanja Miloš Treba s tresočo levico pisal v dnevnik. Zunaj je pritisnil prvi mraz, zato si je noge ovil v toplo odejo, ob katero se je z lenobnimi gibi drgnil ljubosumni maček. Slutil sem, da se bo zgodilo nekaj, kar bo tisočkrat poplačalo krivico, ki se mi je zgodila. Vido sem srečal dvakrat, a zlagal bi se, ko bi rekel, da se vanjo nisem zaljubil. Nikakor ne morem opisati, kakšna radost me obliva, ko se zavem, da bo willendorfska Venera jutri znova pozvonila na moja vrata.

Včasih se zgodi, da se tudi v resničnem življenju zgodi tisto, kar po navadi beremo v pogrošnih knjigah ali gledamo na filmskih platnih: o moči usodnega, na prvi pogled nepomembnega srečanja, ki med dvema tujcema stke nevidne, a kot jeklo močne vezi medsebojne naklonjenosti in ljubezni. Natančno to se je zgodilo tema dvema debeluhoma, zdaj srečnima in nasmejanima kot lunin krajec: Milošu Trebi, samostojnemu podjetniku brez zaposlitve, in Vidi Konček, patronažni sestri iz ljubljanskega Kliničnega centra.

Zavedam se, kako kičasto lahko zvenijo te besede, pa vendar: moja ljubezen se je razplamenela kot prvomajski kres, je po tisti noči, ko je Vida prvič izven službenega časa večerjala pri njem, zapisal Miloš Treba. Imel sem jo za svetnico, sprva se mi je kazala kot nekakšen materinski lik – a ponoči, ponoči se ta ženska prelevi v strastno hotnico. Ta ženska me je obnorela, zaradi nje se obnašam kot mlad radoživ bikec na prostranem pašniku ljubezni. Na vsakem centimetru kože občutim, kako je življenje čudovito in neizčrpno; končno sem izpolnjen. Ona je moj svet; je stvarstvo, ki ga objemam.

Dežela se je ovila v težak plašč jeseni; zaradi hladu je na balkon zahajal samo še kadi. Najdragocenejša predmeta, ki ju je premogel, revolver in dnevnik, si je prinesel k postelji, kjer je med pitjem čaja in čohanjem mačka preležal večino neskončno srečnih dni, ki so mu prihajali naproti. Hitro je okreval; v nogah ni več čutil bolečin in z desnice so mu naposled sneli mavec. Znova je postal človek, kakršen je bil pred nesrečo, in poslej si je dal opraviti le z dvema stvarema, ki sta bili združeni v eno neskončno prijetnejši od česar koli, kar je doslej izkusil v življenju: zanimali sta ga le še Vida in pa seveda hrana, ki jo je pripravljala v podvojenih količinah in s podvojeno ljubeznijo. Z zadovoljstvom je ugotavljal, da se je še nekoliko zredil, kar je bil več kot dober znak. Ker je vse doslej živel razmeroma skromno, je imel kupček prihrankov; za prihodnost mu ni bilo mar.

Vida je ob večerih prihajala k njemu in po navadi ostajala čez noč; ko sta se ti dve gromozanski telesi potem opojno združevali v eno, je v garsonjeri zavelo praznično, svečano vzdušje, katerega gosto naelektrenost je bilo v zraku čutiti še ure po tistem, ko je njegova draga gostja odšla v službo. *Zdaj skoraj sleherno noč pijem iz teh mogočnih prsi; njeno mleko ima nepozaben okus po muškatnih oreščkih.*

Nekega večera sta povečerjala zajca v brinovi omaki in se po dveh steklenicah laškega rizlinga zavlekla v posteljo, da bi večer okronala z blaženim dejanjem ljubezni. Miloš Treba je na svojem utrujenem, zasoplem telesu še vedno čutil vročične dotike njenih gladkih rok, ko je zunaj na balkonu kadił cigareto. Ljubljana je tiste noči sijala s tisočeriimi lučmi, a nobena od njih ni mogla prekašati tiste, ki je gorela v njem.

Pok, ki ga je presenetil izza zaprtih balkonskih vrat, je bil nenavadno zamolkel in tih; sprva je celo pomislil, da je slišal odpiranje šampanjca. Vendar doma ni imel nobene steklenice šampanjca.

Ko je Miloš Treba stopil nazaj v garsonjero, je zagledal prizor, ob katerega strašnosti si je zaželel, da bi se še tisti trenutek spremenil v kamen, da bi se pogreznil v brezno ničā in večnega prekletstva. Ko jo je zagledal, ko so njegovi možgani dojeli tisto, kar so videle njegove oči, se je iz njegovega grla izvilo strašno in presunljivo rjojenje trpinčene zveri. Že drugič v mesecu dni je izgubil tla pod nogami in njegova usta so se zaradi bolečine znova skrivenčila, da je bil podoben rečnemu krapu. Vidi je odneslo pol glave, krvavi tuš je sobo spremenil v klavnico in iz ljubljene ženske je na posteljo vrela kot omaka gosta kri; pozneje ni bil prepričan, ali je sprva še slišal njeno hropenje, ki je kmalu za tem dokončno zamrlo. Ob pogledu na ljubljeno, ki je bila še vedno tam, a je hkrati ni bilo več, se je njegovo telo pretvorilo v težak steber iz soli in hip za tem je začutil, kako košček za koščkom razpada. Čutil je, da ostaja brez rok, brez glave, na mestu njegovega trebuha je obstala samo še ogromna žara kljuvajoče bolečine, ki je z neprebojnim oklepom obdala vse, kar je bil, vse, kar je poznal, vse, kar je kadar koli imel.

Vsega je bilo naenkrat konec in bridko je zaječal. Vida, njegova ljubezen, se je usodno ponesrečila. Ob njenem golem telesu je ležal revolver, njegova stokrat prekleta igrača, ki mu je vzela tisto, kar je bilo zanj najdragocenejše. Nikoli si ne bo mogel pojasniti, kaj se je v resnici zgodilo; res je, revolver je ležal ob postelji in včasih se je kot nekoč on tudi Vida poigrala z njim. Bo že tako, da sleherno človeško bitje rado brazda po možnostih, ki pomenijo konec. *Sprašujem se zakaj, zakaj se je usoda tako nagnusno zarotila proti meni in me prikrajšala za tisto, kar sem ljubil.*

Na to vprašanje Miloš Treba ni dobil odgovora. V vročičnem stanju je sredi nezaslišanih blodenj celo noč prebedel ob njej, ne da bi pravzaprav vedel, kaj naj stori. Njegove begajoče misli so valovile, kot bi jih premikal veter orkana, se zaletavale ob trde stene, ki so ga zapirale kot ena sama dokončna nezmožnost.

Življenje in smrt sta popolnoma ista stvar, med njima ni razlike, kajti drug z drugim sta pogojena, je ob medli svetlobi jutranje zarje zapisal v dnevnik. Tamle leži moja ljuba, vendar ni nič manj živa, kot je bila še pred nekaj urami; poskrbel sem, da zdaj živi v meni. V meni se zdaj pretaka dvojna moč, zakaj nikoli več ne bom sam, moja vila bo poslej vedno z menoj. Miloševe oči so zajele solze, sedel je na balkonu in na njegovih kolenih je počival okrvavljeni revolver, zadnji predmet, ki je občutil toploto njegove ljubljene ženske, ki je ni bilo več. Proti jutru sem opravil tisto, kar je bil edini smiselni zaključek najine veličastne ljubezni. Iz telesa ljubljene sem iztrgal tisto, kar je bilo v njej najsvetejše; njena moč in toplota zdaj bedita v meni in tako razbijata bridkost mojega življenja. Ker me bodo preživele, se bojim teh črk, ki plešejo pred menoj; a ne gre drugače: proti jutru sem iz ljubljenega telesa iztrgal srce. Ko sem ga držal v roki, se mi je zdelo, da je še živo – in bilo je: utripalo je samo zame. Potem sem ga surovega pojedel. Vidi sem s poslednjim obrokom izkazal večno ljubezen, ki si jo nedvomno zasluži. Prerokbe, ki jih skriva moj dnevnik, so se uresničile: požrl sem tisto, kar je bilo moj svet, in še nikoli nisem bil tako sit. In tako žalosten.

Ko je zapisal zadnji stavek, je obsedel v starem fotelju, medtem ko se je nanj počasi usipalo listje zimzelenega drevesca, ki je odmrlo v zadnji zimi. Ko je dvignil otožne oči, polne solz in gnoja, je tam zunaj zagledal sive gmote stavb, ki so se kot jata betonskih gosi gnetle proti Bavarskemu dvoru; pogled na prestolnico, ki se je dvigovala iz objema jutranje zarje, se mu je zdel odrešujoč in kot včasih je tudi tokrat za hip občutil, da je vse natančno tako, kot mora biti. Na šipah zastekljenega balkona je opazil komaj vidne lise, ki jih je za seboj puščala umazanija časa. Pod napušči sosednjih hiš so grulile nemirne samice golobov in na nebu so bledele medle roženice zadnjih zvezd. In kakor ptica je med njimi plavala Vida ter mu mahala, oblečena v prosojno tančico, skozi katero je listnati velikan še zadnjič uzrl prelestno lepoto njenega telesa.